

Het einde van de oorlog

In de hoofdstukken *Het oorlogsdagboek van Louis Lindemans 1914-1918, De verslagen van de parochiepastoors, September 1914-november 1918: vier jaar bezetting, Soldatenbrieven en Het frontblaadje "De Stem uit Opwijk"* lazen wij reeds één en ander over de bevrijdingsdagen.

In zijn *Geschiedenis van Opwijk* schrijft Jan Lindemans over het verloop van de oorlog naar het einde toe en de bevrijding (pag. 229-231):

Af en toe flakkerde de hoop op spoedige verlossing op, wanneer het verre kanongebulder sterker en langer dan gewoonlijk scheen aan te dringen. Daarop volgden onvermijdelijk teleurstellingen, doch de vaste overtuiging van de uiteindelijke zegepraal zat bij de meesten onzer dorpsgenooten vast geankerd. Die hoop kreeg vasten grond in September en Oktober 1918: op 26 September was het groot offensief ingezet in Vlaanderen. Van toen af leefden we in een atmosfeer van zege. Op dien datum kwamen we immers in het « Etappegebied » te liggen.

...

Eindelijk op 14 November, te 4 uur namiddag, trokken de laatste Duitse troepen het dorp uit: het was een regiment jonge infanteristen uit de gevechtlinie die, na de tuchtloze, vermoeide en slordige troepen die we hier dagen lang hadden zien doortrekken, nog een gunstigen indruk maakten. Met slaande trom, zang en muziek trokken zij af; maar niet zoodra was de laatste man den hoek om, de heerbaan naar Merchten in, of, als bij toverslag, was geheel het dorp bevlagd. Als dol van vreugde stonden alle menschen met stralend gezicht op de straat. 's Avonds repeteerde de harmonie... Ook dienzelfden avond kwamen al Belgische soldaten door, haastig op weg naar huis. Een paar dagen later verschenen bereden rijkswachters om den ordedienst te verzekeren. Doch eerst op 20 November kwam het Belgisch leger hier aan: onder het gelui van alle klokken, het geestdriftig gejubel van de gansche gemeente, stapte het 11^e linie en een groep artillerie het dorp binnen. Wat een verschil tusschen deze frissche, schitterende manschappen, uitgerust met een tot in de puntjes verzorgd materiaal, en het havelooze, verslagen leger dat hier maar pas de baan geruimd had! Een plechtige ontvangst had plaats op het gemeentehuis en een eeresalut werd gebracht aan de graven van De Keersmaecker en de gevallen jongens alhier begraven, 's Anderendaags volgden het 14^e en 19^e linieregiment en

weer groepen artillerie. Die bleven hier twee dagen: op 22 November had immers de grootsche intrede plaats van het leger, met den Koning aan het hoofd, te Brussel. De volgende dagen kwam hier nog zware artillerie door. Met hernieuwde blijdschap werden onze verlossers begroet. De harmonie deed haar best en zorgde voor de muziek.

In den roes van die onvergetelijke dagen kwamen ook, de eene na den andere, onze geliefde dorpsgenooten terug die, méér dan vier jaren lang, in het zware oorlogsgeweld hadden gestaan. Niet allen, eilaas! keerden weer: van de 245 Opwijksche strijders bezegden 24, met hun leven en hun bloed, de overwinning. Dit temperde voor velen de vreugde van het terugzien.

Op 6 december 1918 vergadert de Opwijkse gemeenteraad voor de eerste keer na de oorlog:

Zitting van den 6 December 1918

De Heer Burgemeester opent de zitting die de eerste is na het vertrek der Duitse bezettingstroepen, door eene aanspraak. Hij brengt hulde aan onzen heldhaftigen en wereldberoemden Koning Albert, aan onze edelmoedige Koningin en ons dapper Heldenleger. Hij herinnert dat er in onze gemeente ongeveer driehonderd strijders waren, waarvan er zooals het tot heden bekend is, vijftien op het veld van eer voor het vaderland gevallen zijn. Hij stelt voor van hunne namen in het Register der beraadslagingen aan te schrijven, dewelke zijn: Janssens Petrus, dorp; Van Hileghem Louis, dorp; Miers Bernard, dorp; Buyens Jozef, haanhofstraat; Abbeloos Jozef, Nijverseel; Goedgezelschap Frans, Nijverseel; De Roep Frans, Droeshout; Michiels Frans, Droeshout; Willems Jan-Frans, langveldstraat; Erpels Jan-Louis, Broevinck; Haverals Frans, Mansteen; Van den broeck – Waveryns Guillielmus, eexken; Sanders Leon, Droeshout; Van Egroo Cornelius, Paddebroeken; De Clerck Benedictus, Droeshout; Roemendaal Jozef, Droeshout (1).

De heer Voorzitter bedankt vervolgens in bijzonder de heer schepen De Block, voor den grooten steun die hij tijdens den oorlog aan het Schepencollege heeft bewezen, in het Bestuur der gemeentelijke zaken en den onwankelbaren moed en zelfopoffering die hij hiervoor in alle omstandigheden getoond heeft. Hij drukt ook zijnen dank uit aan de heer Gemeentesecretaris, al de andere gemeentebedienden en de leden der Politie over den onvermoeibaren iever, met denwelke zij dag en nacht gewerkt hebben aan de buitengewone en menigvuldige bureelwerken en politiediensten, die aan de gemeente door de Duitse overheid waren opge-

legd. Daarna wendt hij zich tot den Heer Lindemans Voorzitter en de andere leden van de verschillende afdelingen van het plaatselijk hulp en voedingskomiteit, zooals kindermelk, volkssoep, schoolkoek, teringlijders enz., en bedankt hen voor het onverpoosd werken aan de bevoorrading onzer bevolking en voor al de zorgen en onderstand die zij hebben verleend aan de noodlijdenden, kinderen en vluchtelingen.

- (1) Bemerkt het gering aantal gesneuvelden dat toen al met zekerheid gekend was.
- (2) Joannes Baptista Hermus, ° Opwijk 03-05-1873, x Maria Philippina Robberechts, xx Maria Josephina Miers, veldwachter van Opwijk, † Opwijk 22-03-1956.

De wacht aan de Rijn

In overeenstemming met de bepalingen van het vredesakkoord van Versailles (28 juni 1919, tussen geallieerden en Duitse rijk) werd het Rijnland gedemilitariseerd en bezet door geallieerde troepen. Hierbij werd de linkeroever van de Rijn bezet. De laatste Franse troepen zouden pas in 1930 vertrekken.

Bij gebrek aan andere manschappen, waren het voor België voor het grootste gedeelte nogmaals de jongens die reeds jaren in dienst waren, die aanvankelijk de "wacht aan de Rijn"

moesten waarnemen. Later werden zij afgelost door nieuwe lichten.

Zie hieromtrent ook onder meer het hoofdstuk *Het verhaal van Mazels frontsoldaat Jan De Nil*, pag. 199 en *Soldatenbrieven*, pag. 356 e.v.

